

Bærekraftig aldersvennlighet

Prosjektleder Ingrid Køhler Knutsen

Et lite overblikk.....

- Organisasjoner som FN, OECD og EU har satt aldersvennlige samfunn og aktiv og sunn aldring på dagsorden
- Verdens helseorganisasjon (WHO) har utarbeidet en global strategi og handlingsplan for sunn aldring
- Regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn
«Flere år – flere muligheter »

Internasjonalt

Active Ageing/Healthy Ageing/Aktiv og sunn aldring

- Healthy Ageing is the focus of WHO's work on ageing between 2015 – 2030 (Decade of Healthy Ageing 2020 – 2030).
- Healthy Ageing replaces the World Health Organization's previous Active ageing: a policy framework developed in 2002.

Age-friendly

- WHO's konsept for aldersvennlige byer og lokalsamfunn

Nettverk for aldersvennlig byer og lokalsamfunn

WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities

- Ble etablert i 2010 som en respons på den globale aldringen og raske urbaniseringen
- Fokuserer på handling på lokalt plan som fremmer samfunnsdeltakelse og en sunn og aktiv aldring.

Leve hele livet

Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre
Reformens fem innsatsområder:

1. *Et aldersvennlig Norge*
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng i tjenestene

Et aldersvennlig Norge

Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge er etablert som en del av reformen Leve hele livet

- Helsedirektoratet har fått et oppdrag for 2019 – 2020 med å etablere programmet.
- Etableres et senter i Ålesund fra 2021 som en del av Helsedirektoratet.
- Senteret skal videreføre oppdraget og oppgavene. Samlokaliseres med det nasjonale eldreombudet.

Rådet for et aldersvennlig Norge 2019 – 2021

- Rådet er utnevnt av regjeringen og skal bidra til gjennomføringen av programmet. Består av representanter for syv ulike organisasjoner og virksomheter og ledes av Trude Drevland.
- Helsedirektoratet forestår sekretariatsfunksjonen.

Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge

- Programmet og dets fem hovedoppgaver beskrives i stortingsmeldingens kapittel 4
- Programmet er sektorovergripende og adresserer hovedsakelig oppgaver og aktører utover helse- og omsorgstjenesten
- Programmet skal konkretisere Flere år – flere muligheter, regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn (fra 2016)

Eldrepolitikk er ikke bare omsorgspolitik

Strategien for et aldersvennlig samfunn retter seg i hovedsak mot personer i 60 – 70 årene som står mellom arbeidsliv og pensjonisttilværelse.

«Denne strategien er et oppgjør med tanken om at eldrepolitikkbare er omsorgspolitik. Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hva vi som samfunn kan gjøre for at hver enkelt skal kunne bruke sine ressurser»

(Erna Solberg i forordet til strategien)

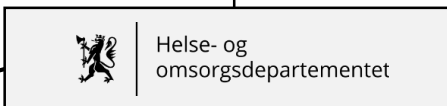
Programmets hovedelementer

Programmet består av fem løsninger:

1. Planlegg for egen alderdom – en kampanje på tilrettelegging av bolig, sosialt fellesskap og et aktivt liv
2. Eldrestyrt planlegging av aldersvennlige lokalsamfunn
3. Nasjonalt nettverk for aldersvennlige kommuner – basert på WHO's konsept
4. Partnerskapsordning for aldersvennlige organisasjoner, institusjoner, bedrifter og virksomheter
5. Ta i bruk seniorressursen i arbeidsliv og frivillig arbeid

Aldersvennlig Norge

Råd

Leder:
Trude Drevland

- Pensjonistforbundet
- Frivillighet Norge
- KS
- NHO
- Husbanken
- IKT Norge
- NOVA-OsloMet

Partnere

- Organisasjoner
- Institusjoner
- Bedrifter
- Utdanning
- Forskning
- Kommuner

Senter for et aldersvennlig Norge

PROGRAM FOR ET ALDERSVENNLIG NORGE

- Planlegg egen alderdom (kampanje)
- Eldrestyrt planlegging
- Nasjonalt nettverk for kommuner
- Partnerskap på tvers av sektorer
- Senior-ressursen

Kommunale eldreråd

Nyheter

Brønnøysunds Avis

holder til i Storgata 23,
andre etasje. Inngang på bakstien.

Postadresse: Postboks 38,
8901 Brønnøysund

DET SKJER

BRØNNØY

• Fredag 28. august
Adam Douglas, Kred

LEDER

Varsko her!

Framskrivningstall fra Statistisk Sentralbyrå kan kanskje høres ganske kjedelig ut. Hvorfor skal vi bry oss om sånt? Faktum er dessverre at SSBs prognoser på hvordan befolkningstallene vil utvikle seg i norske kommuner er svært viktige. Disse modellene bygger på reell statistikk, altså tall vi vet er korrekte, for å gi en indikasjon på utviklingen i befolkningen i årene som kommer.

For Brønnøy og Sør-Helgelands del trekker mangel på innbyggere i barneproduktiv alder, nedadgående barnetall, kraftig økning i gruppen 67+ og bortfall av innvandring i samme, skumle retning. SSB mener at om 30 år så kan behovet for skole- og barnehageplasser i Brønnøy være redusert med cirka 40 prosent fra dagens situasjon. Samtidig vil behovet for sykehusplasser og andre tjenester for eldre som har behov for pleie øke tilsvarende. I dag er 13 prosent av brønnøyværingene over 70. Innen 2050 så mener SSBs hovedalternativ, altså det de mener er mest realistisk, at dette tallet vil øke til rundt 25 prosent.

Det bør ikke komme som en nyhet for noen i 2020 at det er denne veien det går. Problemet med SSB-tallene som kom på tirsdag er at framtidsutsiktene for distriktene har gått fra å være ganske dårlige til total krise. Hvis SSBs hovedalternativ slår til, så vil hver tredje bindalning være over 70 i 2050. Det sier seg selv at dette vil gi ekstreme utfordringer for en liten distriktskommune.

Løsningen på alle disse problemene er like enkel som den er umulig: Vi må produsere flere barn og få flere tilflyttere enn utflyttere. Hvordan skal man greie, om så bare delvis, å få til dette? Det finnes mange virkemidler man kan bruke for å få unge folk til å slå seg ned i en region. Attraktive arbeidsplasser, interessante tilbud innenfor natur, kultur, idrett og serviceindustri og så videre. Flere, mer effektive helsearbeidere utstyrt med smart velferdsteknologi er blant tiltakene som kan settes inn for å klare eldrebølgen. Det skjer selvfølgelig ikke ikke noe av seg selv, og arbeidet er for så vidt i gang i alle kommuner. Det jobbes med saken. Nå er imidlertid hansken kastet for alvor. Brønnøy, som SSB tidligere har ment ville fortsette å være en voksende motor for regionen, har fått en svært tydelig utfordring klasket over ansiktet fra SSB. Her må det satses ordentlig både for å øke antallet unge og for å ta vare på flere eldre, men man må samtidig være realistisk og planlegge og dimensjonere for nedgang etter hvert som den kommer - noe annet vil være ødsling. Vi ber regionens folkevalgte ta dette statistiske sendebudet på høyeste alvor. Dette bør åpenbart være et tema under de første kommunestyremøtene etter sommeren.

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Tirsdag
20. august 2019

Uke 34 • Nr. 231
160. årgang
Løssalg kr. 40
Leverert hjem fra kr 16
Bestill på ap.no/abo

ap.no

Ergoterapeut Liv Oddry Balstad (Lv.) og hjelpepleier Merothe Nordhaug på tur med Bjørg Pedersen under et hjemmebesøk i Ibestad kommune. Foto: Ketil B. Haugstulen

Vil ha CO₂-avgift på okse- og lammekjøtt

Biffen kan bli 18 kroner dyrere pr. kilo hvis samfunnsøkonom Haakon Riekes i den liberale tankesmien Civita får det som han vil.

NYHETER • side 12

Her har eldrebølgen truffet

Mange kommuner får store utfordringer når eldrebølgen treffer landet rundt om fem år. I Ibestad kommune i Troms er hver fjerde innbygger nå over 70 år.

NYHETER • side 4-7

Derfor vil Donald Trump kjøpe Grønland

Nærhet til USA, kinesisk konkurranse og økt rivalisering i Arktis kan være blant årsakene.

Mulighetsrommet – Leve hele livet

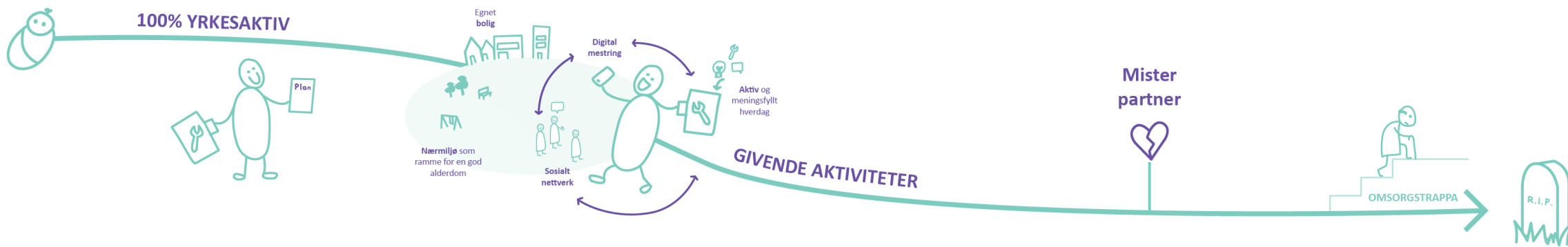
Yrkesaktiv lengst mulig

Frisk og samfunnsaktiv lengst mulig

Hjemme lengst mulig

To perspektiver

- *Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hva vi som samfunn kan gjøre for at eldre skal kunne delta, leve aktive liv og bevare sin selvstendighet så lenge som mulig*
- *Den enkeltes eget ansvar for eget liv, helse og alderdom*

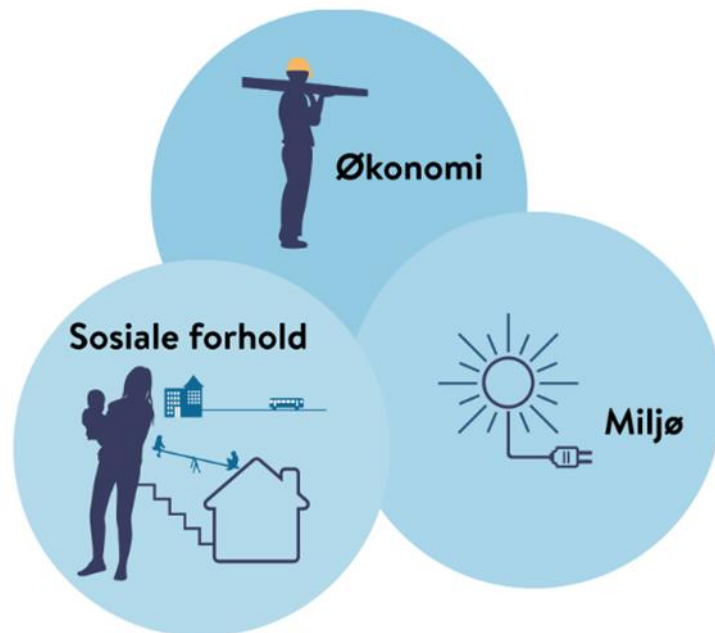
En bærekraftig aldersvennlighet

- Transport
- Bolig
- Teknologi/digital deltakelse
- Tilgjengelighet
- Medbestemmelse
- Aktiviteter
- Arbeidsliv
- Frivillighet

- Hver enkelt av oss må ta ansvar for egen alderdom
- Eldre selv må involvere seg og engasjere seg og slik være viktige bidragsyttere i lokalsamfunnet
- Eldre må selv planlegge egen alderdom med fokus på bolig, sosialt fellesskap og et aktivt liv

Bærekraft er mer enn klima og miljø.....

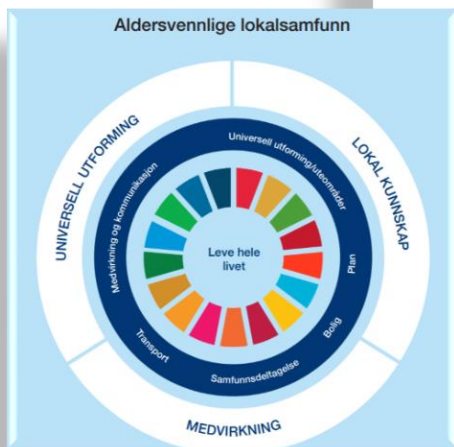
- Vi må også snakke om de andre dimensjonene i en bærekraftig utvikling; økonomi og sosiale forhold og om en bærekraftig velferd.

Illustrasjon: FHI

Bærekraftsmålene som felles rammeverk

- Aldersvennlighet må på bærekraftsagendaen

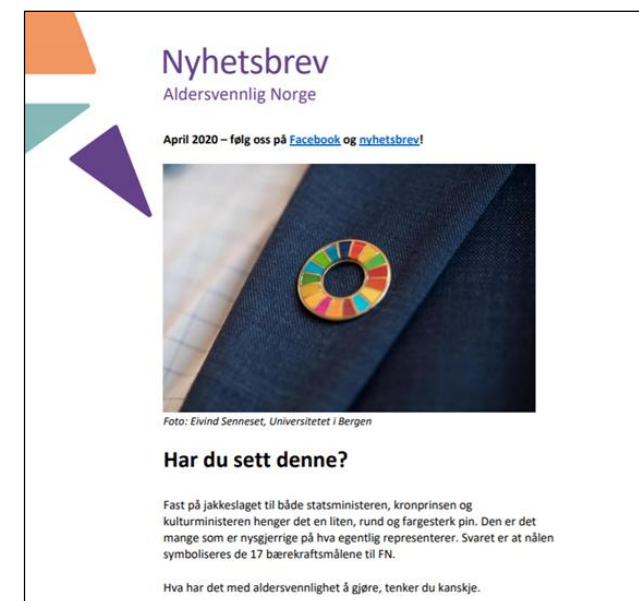
Ruter#

Barcode Intelligence, Norstat Norge

Aldersvennlighet og bærekraftig velferdsutvikling

- Arbeidet for et aldersvennlig Norge er en selvfølgelig del av arbeidet med en bærekraftig utvikling.
- Kommuneproposisjonen 2021 beskriver kommunesektoren som viktig for bærekraftig utvikling.
- Mange kommuner og fylkeskommuner har valgt å bruke bærekraftsmålene som et rammeverk for sitt planarbeid
- Regjeringen skal lage en ny nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene.
- Vi må kople arbeidet for et aldersvennlig Norge til bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene

- FNs bærekraftsmål - i et aldersvennlig perspektiv
- Dette favner videre enn målet om God helse

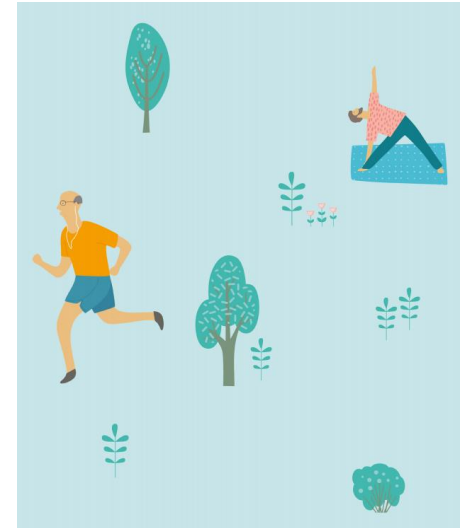
Se våre innspill til handlingsplanen her <https://www.aldersvennlig.no/2020/09/30/aldersvennlig-norges-leverer-innspill-til-baerekraftsmalene/>

Mobilisering av egne ressurser

Det handler om hva vi selv kan gjøre for å

- Ta vare på helsen
- Holde oss aktive og sosiale
- Bidra til samfunnet gjennom lenger arbeidslivsdeltakelse, frivillig innsats eller gjennom andre former for samfunnsbidrag
- Forberede boligen eller bosituasjonen med tanke på alderdommen

Kommunene har mye å vinne på å gi god informasjon og veiledning om hva som er mulighetene

Planlegg for egen alderdom

"Ingenting burde være mer forventet, men ingenting er mer uventet enn alderdommen"

(Simone de Beauvoir, forfatter)

Programmet skal utfordre befolkningen til å planlegge egen alderdom gjennom en kampanje med fokus på å

- *tilrettelegge egen bolig*
- *investere i venner/sosialt nettverk*
- *opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv*

Behovet for en helhetlig boligpolitikk?

«Fremtidens boligsosiale politikk må være målrettet og kunnskapsbasert - og aller viktigst: Den må sikre at alle har en trygg og god bolig»

(Monica Mæland, Kommunal- og moderniseringsminister, 18.07.2019)

Aftenposten

A-magasinet

Osloby

Sport

Meninger

Søk

Meny

Kommentar | Lørdagsspaltisten

En boligpolitikk ville vært en god idé | Knut Olav Åmås

Norge er landet uten boligpolitikk. For markedsverdien av en bolig er blitt så mye viktigere enn verdien av å ha et sted å bo.

Kommuner tenker nytt

Det finnes tiltak som kompenserer for markedets skjevheter. Viktigst vil det være at kommuner tenker mer helhetlig og ansvarlig om hva slags boligtilbud de bør og skal ha. Sandnes i Rogaland er et

eksempel: Et ko
utbyggere, som

Boligbygging må bli mer av en samfunnsinvestering. En bolig og et hjem er rett og slett for avgjørende i livet vårt til å bli overlatt til bare markedet. **A**

Kommunenes rolle og ansvar i å utvikle et godt botilbud for eldre

Eldres motivasjon og vilje til å bruke egne ressurser må gå hånd i hånd med kommunens tilrettelegging for god steds- og byutvikling herunder boligplanlegging.

Kommunene kan.....

- Bygge opp god kompetanse på rådgivning om gode boligløsninger og være proaktive i rådgivning til innbyggerne
- Synliggjøre de økonomiske virkemidlene som kan gis til den enkelte boligeier bl.a. gjennom Husbankens ordninger
- Bruke myndigheten sin som planlegger og forvalter av plan- og bygningsloven aktivt

Nasjonalt nettverk av aldersvennlige kommuner og lokalsamfunn

Norge vil slutte seg til WHO sitt globale nettverk for aldersvennlige byer og kommuner. Det er en av oppgavene i programmet for et aldersvennlig Norge.

- KS tok på seg et oppdrag med å drive modellutvikling for aldersvennlige kommuner og lokalsamfunn for 2019 -2020.
- Resultert i en håndbok for aldersvennlige lokalsamfunn og et veikart for prosess og organisering.

- Ved å jobbe på tvers av sektorer med medvirkning, universell utforming og forebygging kan aldersvennlig utvikling bidra til å utsette behov for tjenester, sier fagleder i KS, Anne Gamme.

Innovasjon og partnerskap

Vi skal jobbe for å få til partnerskapsordninger for *aldersvennlige* organisasjoner, institusjoner, bedrifter og virksomheter.

Kommunene kan legge til rette for utvikling av lokale partnerskap med lokalt næringsliv, organisasjonsliv, frivillighet og kommunens egne tjenester.

NHO peker på en utvikling der bransjene flyter sammen og nye løsninger prøves ut

- Leverandører av alarmer også leverer helsetjenester
- Posten har testet ut besøkstjenester i Bodø
- Kommuner bruker Kolonial.no i stedet for å innrette eget distribusjon for levering av varer

Posten og Telenor tester en ny tjeneste der postbud kan komme på besøk til personer som har behov for det. Illustrasjonsfoto: Petter Sørnes

Bodø blir pilotby for Postens nye tjeneste

Skrevet av PRESSEMELDING
03.02.2019 20:07

41 58 30 00
TIPS@BODO-NU.NO

Posten, Telenor og Bodø kommune inviterer bodøværingene til å teste en ny besøkstjeneste.

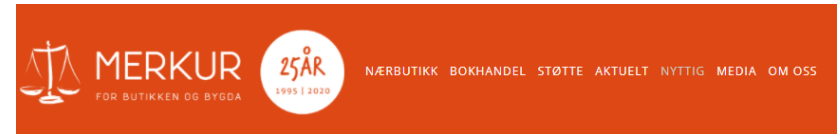
Posten har høy tillit i samfunnet og ingen kjenner Norge bedre enn postbudene. Nå vil Posten og Telenor se om det kan danne grunnlag for å tilby nye tjenester til hjemmet. Tanken er at postbudet kommer innom dem som ønsker det på sin postrunde for å utføre praktisk hjelp eller tjenester som gir trygghet for eldre og pårørende.

- Det viktigste med denne testen er å få innsikt i de ulike behovene en besøkstjeneste kan dekke. Deretter må vi finne ut om det er betalingsvilje for enkle tjenester i hjemmet, sier konsernsjef Tone Wille i Posten Norge.

Lokale partnerskap

Utvikling av lokale partnerskap med et bredere spekter av involverte for en bærekraftig utvikling av lokal- og nærmiljø

- Den lokale «jernia'en» som selger gressklippere og snømåker, tilbyr også enkle servicetjenester i hjemmet? Eller har koplet seg på frivilligsentralen for formidling av praktisk hjelp?
- Den lokale kaféen blir «seniorsenter» på dagtid? Eller tilbyr lokaler i til ulike grupperinger?
- Merkur-programmet
 - Utvikling av butikken som sosial arena et viktig satsingsområde
 - Bokhandelen som sosial og kulturell arena

Strikkekveld og bondekafe

Flere butikker har etablert og videreutviklet samarbeid med kommunen. Butikker organiserer skyss-tjeneste for eldre som har behov for å komme til butikken for å handle. Flere butikker formidler turistinformasjon og kommunal informasjon.

GRILLFEST: Løkta Kolonial på Dønna er en viktig samlingsplass for folket på øya.

En rekke lokalsamfunn har fått nye aktivitetstilbud. Butikken har blitt samlingsstedet for alt fra strikkekvelder og «kjerringtreff» til sjakk-kvelder og bonde-kafe. Nye lokaler blir også brukt til overføring av fotballkamper på storskjerm og til konserter og kunst-utstillinger. Møterom i tilknytning til butikken blir leid ut til lag og organisasjoner.

Seniorressursen

Eldres ressurser er et viktig bidrag til en bærekraftig utvikling

- Lenger arbeidslivsdeltakelse
- Frivillig innsats

Flere år – flere muligheter

For det første fordi vi må legge til rette for at alle som vil og kan, står lenger i arbeidslivet. Det er helt nødvendig fordi arbeid og aktivitet er grunnlaget for velferden vår.

Hva betyr det for kommunene?

- å støtte organisering av frivillige seniortiltak
- vurdere seniorkompetanse og seniorbedrifter i sitt næringsutviklingsarbeid
- rekruttere seniorer som frivillige ressurser på ulike kommunale fagområder
- ha en god seniorpolitikk som legger til rette for at egne ansatte kan stå lenge i arbeid

Kommunens muligheter

Har en god kompetanse- og seniorpolitikk som bidrar til at de som ønsker det kan stå lenger i arbeid

Senter for seniorpolitikk

Seniorbølgen kommer til barnehagene

Hver femte ansatt i barnehage er over 50 år. Flere blir det for hvert år. Seniorene har erfaring og kompetanse som barnehagene trenger.

Av Børre Solli, 19. september 2020

Seniorpolitisk sjekkliste

Hvor god er din virksomhet på seniorpolitikk? Ta testen her.

Borregaard

SSP tildelte Borregaard prisen Årets seniorprofil, for deres arbeid med livslang læring og sette intern mobilitet i system.

Har en helhetlig frivillighetspolitikk

Frivillighet Norge gratulerer med den internasjonale eldredagen 1. oktober!

Publisert: 29.09.2020 kl. 11:12 | Oppdatert: 01.10.2020 kl. 09:23

– Seniorer en stor ressurs som de frivillige organisasjonene må jobbe aktivt med å rekruttere. Jeg oppfordrer frivillige organisasjoner til å planlegge for og gjøre seg attraktive for seniorer. Bli mer synlig, for eksempel gjennom Frivillig.no, for å rekruttere enda flere seniorer i årene som kommer. De kan tilføre både mer ressurser, kompetanse og perspektiver, avslutter Slotterøy Johnsen.

Fordi.....

Vi skal leve hele livet i gode og trygge lokalsamfunn med boliger som også er gode å bli gamle i, hvor vi kan være aktive, greie oss selv mest mulig og får bidratt med våre ressurser.

Derfor er arbeidet for et aldersvennlig Norge en selvfølgelig del av arbeidet med en bærekraftig utvikling.

Senter for et aldersvennlig Norge

- Politisk beslutning – det skal etableres her →
- Samlokaliseres med det nasjonale eldreombudet
- Lite fagmiljø som opprettes i Helsedirektoratet
- Leder av senteret skal være på plass i løpet av høsten

Et ambisiøst formål:

Senter for et aldersvennlig Norge er et nasjonalt fagmiljø som arbeider for å fremme et bærekraftig og aldersvennlig samfunn basert på bred innsats fra ulike aktører og samfunnssektorer.

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/leve-hele-livet-kvalitetsreformen-for-eldre>

<https://www.aldersvennlig.no/>